

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XXIII. Diem claudit: succedit Cyrillus, & avunculi inimicitias persequitur,
sed ab Isidoro reprehensus factum mutat. Scribit adversus Origenem
Hammon Hadrianopolitanus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

bus fere Europæ Episcopis à communionē suā deinde segregavit; ut patet ex Epistola A quadam Innocentij ad Arcadium, quam exhibent Georgius Alexandrinus in vita Chrysofostomi, cap. 68. & Anonymus vitæ ejusdem scriptor, cap. 130. quæque in Tomis Conciliorum extat: & stitisset certe vadimonium coram Vniuersali Synodo, quam cogere meditabatur Arcadius, nisi Innocentium Papam, constandæ ejus Auctorem mors occupasset. Tandem varie jactatus Iohannes, & summa inhumanitate ab inimicis habitus Comanis obiit anno 407.

XX. Nec ita tamen Theophili iræ conquierunt. Is post priorem Chrysofostomi restitutionem, in decima tertia Pseudosynodi actione Heraclidæ, quem Ephesium Episcopum Iohannes creauerat, dignitatem abrogare studuit: at repugnantibus multis, in apertam seditionem contentio erupit. Iamque res armis agebatur; multis vulneratis, paucis aliquot interfectis, qui unus omnium maxime petebatur Theophilus, fuga sibi consuluit; quamvis literis quaquaversus missis, ad Synodum celebrandam, rogatu Chrysofostomi, Episcopos Arcadius accivisset. Post obitum autem Iohannis, non operam solum Theophilus dedit ne in Diptycha nomen ipsius referretur ab Orientis Episcopis, sed ut infame etiam vulgo haberetur, scripto ad id grandi volumine. Cuius libri fragmentum libro suo sexto Facundus inseruit, eundemque ab Hieronymo Latine conversum fuisse testatus est. Hæ Isidoro Pelusiota causâ fuerunt, cur Theophilum graviter coargueret, λιδομαννί illum, & χρυσοστόμου appellans, & adductum dicens ad insectandum Iohannem ex Isidori illius supra à nobis commemorati occasione: *ὁ δὲ π. λβ. inquit, ἡ δολοχὸν κατὰ τοὺς ἰστορικοὺς, ἢ ἄλλοις ἰστορικοῖς ἀποδείξει ὡς ἀντιθέτου, ἰσχυρῶς ἐκεῖνος ἀπὸ τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ. Deo ca- tum, & rerum divinarum consultiū oppugnavit hominē, cum inimicitiam & odium adversus hominem mihi cognominem propterea perversitatis occasionem reperisset. Vnde Sozomeni narratio, susceptas adversus Isidorum inimicitias causam Theophilo dedisse dicentis, cur tantas conciret turbas, adversus Baronium confirmatur.*

Isidor. Pel. inf. 151.

Baron. A. 407. c. 18. Synod. Epist. 06.

XXI. Synesius quoque temporum illorum æqualis, licet sub Theophili ditone positus, in Epistola tamen ad ipsam data, Iohannis nihilominus memoriam laude prosequitur. Idem cum ad Episcopatum Cyrenensem superiore anno inivitis promoveretur, ad declinandum onus, & populū absterrendum publice contestabatur, nec mundi occasum, nec resurrectionem corporum, nec animas iam formatas inferi corporibus sibi posse persuaderi: quæ cum insignia sint capita Origenianæ doctrinæ, valde in his locis exofam tunc fuisse concludimus. At Hieronymus Chrysofostomi expulsionem & exilium Theophilo per Epistolam gratulatus est: *Vnde & nos, inquit, Iohannem qui dudum Constantinopolitanam rexerat Ecclesiam, Deo placere semper optavimus, & causis perditionis eius, in quas ferebatur improvidus, nequaquam credere volumus. Sed ille, ut cætera flagitia eius taceam, Origenis in suam recipiens familiaritatem, & ex his plurimos in sacerdotium provehens, atque ob hoc scelus beata memoria hominum Dei Epiphanium, qui inter Episcopos clarum in orbe fidus esset, non parvo dolore contristans, mecum audivit: Cecidit, cecidit Babylon.* Minime itaque assentiendum Baronio, qui concitatas à Theophilo adversus Chrysofostomum turbas ægerime tulisse Hieronymum coniectat.

Baron. A. 404. c. 135.

XXII. Observatione vero dignum est quod narrant Socrates, Georgius Alexandrinus, & Symeon Metaphrastes, in Theophilum vulgi odium crevisse, idcirco quod post damnatos tanto conatu Origenis libros, eorum etiam tum lectioni deditus esse deprehensus sit: cuius rei causam cum ab eo pereontaretur quispiam, respondisse prout floribus confito similes esse libros Origenis, decerpere se quæ pulchra sunt; quæ spinosa, praterire: atque id omnibus offensionem fuisse. De ea re ita Rupertus Tuitiensis libr. 1. Comment. in Deuter. cap. 9. *Iuxta literam man festus est equitas, juxta anagogen vero iudicij Lectorum inhibetur mutabilis, videlicet quam in Theophilo Alexandrina civitatis Episcopo Ecclesiastica reprehendit relatio. Qui cum Iohannis Constantinopolitani, qui Chrysofostomus appellatur, esset inimicus, lectionem Origenis, cui libenter incumbere, zelo ejusdem Iohannis damnavit: tandemque damnato Iohanne, quia se à lectione Origenis non cohibuit, rursus ipse lectioni Origenis ejusdem incubuit. Hinc existimari potest quanta varietate Theophilus, per speciem insectandi Origenismi privatas similitates ultus sit; facile præsertim receptis paulo ante in gratiam Origenistis: sed ut in cepta tamen simulatione perseveraret, stultum hoc ipso, & sequente præterea anno summa asperitate & maledicentia exercuit adversus Origenem in Epistolis Paschalibus, quas Latine exposuit Hieronymus, in abolendis Origenitarum erroribus Theophilo consentiens.*

XXIII. Anno Christi 412. decessit Theophilus, relicto cum Epistolis Paschalibus grandi volumine, in quibus suum adversus Origenem vel verum, vel simulatum odium insignibus monumentis expressit. De eo volumine sic Gennadius libr. De vir. illust. *scripsit adversus Origenem unum & grande volumen, in quo omnia pene eius dicta, & ipsam pariter damnat; similiter docens non à se eum primum, sed ab antiquis Patribus, & maxime Heracla fuisse & Presbyterio ejectionem, & de Ecclesia pulsum, & de civitate fugatum.* Refert ex Isidoro Diacono lo-

Ahannes Damascenus, Theophilum morti proximum, cum propter admissum in Iohannis causâ peccatum, exhalare spiritum non posset, oblata ipsi Chrysofomi imagine & adorata statim animam egisse. Nihilominus tamen eius famam lancinavit Cyrillus Theophili cognatus. At cum animum ipsius mitigare studenti Attico Constantinopolitano Episcopo perpetuas sese cum Chrysofomi nomine inimicitias gesturum Cyrillus renuntiasset, in acres Isidori Pelusiota oburgationes incurrit: & ad meliorem tandem revocatus mentem cum Iohannis memoria rediit in gratiam, nomenque ipsius Diptychis inseruit. Anonymus Chrysofomi vitæ scriptor infomnis monitum à Iohanne Cyrillum sententiam mutasse narrat, deque eius pietate & integritate saniora sensisse. Relato eius in Diptycha nomine, reliquis Præsulis idem ut facerent, exemplo fuit. Adeo ut publice coli deinde

Bceptus sit Chrysofomus, & magna demum pompa ac comitatu Constantinopolim reliquias ipsius Comanis devexerit Proclus antistes Constantinopolitanus. Hic porro frustra miratur Socrates, quid sit cur tot post obitum annis Origenem ab Ecclesiæ communione fegregatum pronuntiaverit Theophilus, Iohannem vero trigesimo quinto à morte anno in eandem Proclus receptum voluerit: nam licet Origenis potius doctrina, quam nomen fuerit à Theophilo damnandum, nihilominus tamen ut pote nefariæ doctrinæ auctor Origenes censuram aliquam & reprehensionem commeruit; cum nullius è contrario erroris affinis Chrysofomus, per summum scelus ab Ecclesiâ proscriptus, iure in eam subinde receptus sit. Iam ante hæc tempora librum De resurrectione adversus Origenem scripserat Hammon Hadrianopolitanus, ut à Maximo traditum est in Scholijs ad Dionysium De

Ccoelesti Hierarchia, cap. 7. De eius ætate unum habeo quod dicam, vetustiorum fuisse ipsum Cyrillo, à quo in testimonium alicubi citatus est.

XXIV. Restituto in pristinam famam Chrysofomo, magna tamen ex his confidationibus Origeniano nomini ignominia illata est, ut fere iam vulgo pro Hæretico haberetur. Quapropter Hieronymus Demetriadem virginem præceptis instituta anno 413. caute monet ut sibi ab Origenistarum fermento caveat. Nam cum Origenismum ab Anastasio protitum dixisset, addit: *Et quia veror, ino rumore cognovis, in quibusdam adhuc vivere & pullulare venenata plantaria, illud te pio caritatis affectu præmonendam puto, ut sancti Innocentij, qui Apostolica cathedra, & supradicti viri successor & filius est, teneas fidem.* Postquam vero animarum *αεσιμασθη*, & admissa ab iis ante vitam peccata, velut hæreseos illius characteristicon

Dnotavit, *Hæc impia, inquit, & scelerata doctrina olim in Ægypto, & Orientis partibus versabatur, & nunc abscondite, quasi in foveis viperarum apud plerosque versatur, illarumque partium polluit puritatem; & quasi hæreditario malo erit in paucis, ut perveniat ad plurimos.* Atque his & sequentibus non Origenismum duntaxat, sed & huius traducem Pelagianismum notat: magna siquidem doctrinæ utriusque affinitas. Vnde Iohannes ille Hierosolymitanus sæpe iam vocatus in partes, postquam Origenianam diu propugnavit doctrinam, in Pelagianam demum prolapsus est; nec Pelagium fovit modo, sed Hieronymi etiam Pelagionistis ulciscendi studio, in discipularum ipsius Eustochij & Paulæ monasteria cadibus, incendiis ac rapinis per submissos gregales suos grassatus est. At cum paulo post mors oppressit, anno nimirum post Christum natum 416. & quadriennio post, ipsum quoque Hieronymum. Leo

EPapa suppar huic atati in Epist. 11. ad Iulianum Coenssem Origenianæ animarum *αεσιμασθη* damnationem probat & prædicat. Leoni æqualis Vincentius Lirinensis, de quo in superiore sectione diximus, in libello adversus Hæres. cap. 23. maximis Origenem affecit laudibus, quo splendidior esset subjecta vituperatio. Auctor Catalogi Scriptorum Ecclesiasticorum ad Desiderium, Hieronymo perperam adscripti, Hæreticis alioqui non valde iniquus, Origenem tamen temeritatis & erroris infimulat. Dioscorus Alexandrinus præsul apud Synodum Chalcedonensem Origenismi infimulatus est à Theodoro Alexandrinæ Ecclesiæ Diacono. Refert Cyrillus monachus, in vita S. Euthymij, maximam Origenistarum multitudinem in Casateæ Palæstinæ vicinia habitasse; cumque ij ad sanctissimum Abbatem Euthymium frequenter ventitarent pietatis obtentu, vanitatem ipsorum & errorem virum harum rerum callentissimum coarguisse, & reluctantes argumentis opprefisse. Memorabile vero imprimis Concilij Romani, anno 496, sub Gelasio Papa habiti decretum, super Origene, ipsiusque lucubrationibus, quod est huiusmodi: *Origeni, nonnulla Opuscula, qua vir beatus Hieronymus non repudiat, legenda suscipimus: reliqua autem omnia cum auctore suo dicimus esse vitanda.* Ad hæc vitio dat Eusebio, quod in laudibus atque excofatione Origenis *schismatici namque consecratorum.* Deinde scriptum, quo agitur De pœnitentia Origenis, apocryphum esse jubet. Attamen supposititia hæc esse, totamque adeo Decreti huius partem, quæ ab his verbis: *Item Decretales epistolæ* ad finem usque pertinet, à Gratiano additam esse, nihilque huiusmodi in antiquis Codicibus reperiri affirmant nonnulli; velut Nicolaus de Cusa in libro De concordantia Catholica, cap. 3. Denique Stephanus Gobarus Trithemita reprehendendi Isidori Pelusiota ansam quærentem Severum, Origenis-